

Набір скриптів для створення та навчання власної штучної нейронної мережі.

Створення власної штучної нейронної мережі (ШНМ) не є великою проблемою. А от навчити ШНМ виконувати ті чи інші дії та завдання — це вже справжній виклик. Для того, щоб полегшити Вам завдання створення та навчання ШНМ Я написав ряд скриптів, які все зроблять за вас. Єдине, що від вас потребується - це правильно «пояснити» ШНМ, що вона має вивчити.

3MICT

Загальний опис скриптів
Детальний опис основних скриптів4
Perceptron.cs4
PerceptronLernByBackPropagation.cs5
PerceptronLernByRandomGeneration.cs6
Опис допоміжних інтерфейсів7
Perceptron interface7
Perceptron back propagation interface8
Perceptron random generation interface9
Як користуватися10
Завдання «Місія - не здохнути»10
Як створити персептрон13
Урок №1. Навчання вибіркою завдань та відповідей15
Урок №2. Навчання з «викладачем»18
Урок №3. Навчання методом випадкової генерації20
Як зберегти та завантажити налаштування персептону22
<u>Заключне слово23</u>
Контакти 23

Загальний опис скриптів.

Perceptron.cs – не MonoBehaviour скрипт штучної нейронної мережі (ШНМ) типу персептрон. Цей скрипт автоматично створить персептрон за вашими параметрами, вирішить поставлене завдання (якщо пройде «навчання»), збереже та завантажить вашу ШНМ.

PerceptronInterface.cs — цей скрипт можна використовувати для полегшення створення, візуалізації, збереження та завантаження ШНМ під час періоду навчання. Це інтерфейс для персептрону у ігровому режимі.

PerceptronLernByBackPropagation.cs — не MonoBehaviour скрипт для навчання персептрону методом зворотного поширення помилки. Вам достатню ввести вибірку завдань з відповідями або створити «вчителя», і ШНМ почне своє навчання. А за допомогою гнучких налаштувань Ви можете швидко і легко завершити навчання ШНМ.

PerceptronBackPropagationInterface.cs – це скрипт інтерфейсу для навчання персептрону методом поширення помилки у ігровому режимі.

PerceptronLernByRandomGeneration.cs — не MonoBehaviour скрипт для навчання персептрону методом випадкової генерації певної кількості «клонів» об'єкту який потрібно навчити. Усі створені «клони» отримують видозмінений випадковим чином персептрон від об'єкту навчання на першій генерації, а на всіх наступних від кращого з попередньої генерації. Велика кількість гнучких налаштувань навчання дає можливість отримати само навчений персептрон.

PerceptronRandomGenerationInterface.cs — це скрипт інтерфейсу для навчання персептрону методом випадкової генерації у ігровому режимі.

Formulas.cs – не MonoBehaviour скрипт (static) для полегшення вирішення циклічних чи подібних завдань.

InterfaceGUI.cs — не MonoBehaviour скрипт (static) для скриптів інтерфейсів.

DrawANNWeight.cs – не MonoBehaviour скрипт (static) для візуалізації вагових зв'язків персептрону. Використовується скриптом PerceptronInterface.cs.

Детальний опис основних скриптів.

public class Perceptron — не MonoBehaviour скрипт штучної нейронної мережі (ШНМ) типу персептрон.

Основні змінні скрипту Perceptron.cs	
public float AFS	Розмір функції активації.
public bool B	Якщо «вірно», то створюється додатковий нейрон зміщення в кожному шарі, крім вихідного шару. Цей нейрон завжди дорівнює одиниці. Його вагові зв'язки впливають на всі нейрони наступного шару, крім нейрону зміщення.
public bool AFWM	Якщо «вірно», то всі нейрони сприймають значення від -1 до 1. Це стосується також вхідних та вихідних нейронів. Якщо «невірно» - то від 0 до 1.
public float[] Input	Вхідний шар ШНМ . Розмір масиву вказує кількість вхідних значень, з нейроном зміщення (якщо В == true, останній нейрон завжди = 1).
public int[] NIHL	Кількість нейронів у прихованих шарах, з нейроном зміщення. Розмір масиву вказує кількість прихованих шарів, з нейроном зміщення (якщо В == true, останній нейрон кожного шару завжди = 1).
public float[] Output	Вихідний шар ШНМ . Розмір масиву вказує кількість вихідних значень. Ніколи не містить нейрон зміщення.
public float[][] Neuron	Значення нейронів. Перша частина масиву відповідає шару персептрону. Друга частина масиву - це число нейрону в шарі.
public float[][][] NeuronWeight	Значення зв'язків між нейронами. Перша частина масиву відповідає шарові ШНМ. Друга частина масиву - це число нейрону наступного шару. Третя частина масиву - це число нейрону поточного шару.

Команда	Змінні команди	Пояснення
скрипту		
public void C	CreatePerceptron	Створення персептрону за допомогою параметрів.
float A	AFS	Розмір функції активації.
bool E	3	Якщо «вірно», то створюється додатковий нейрон зміщення в кожному шарі, крім вихідного шару. Цей нейрон завжди дорівнює одиниці. Його вагові зв'язки впливають на всі нейрони наступного шару.
bool A	AFWM	Якщо «вірно», то всі нейрони сприймають значення від -1 до 1. Це стосується також вхідних та вихідних нейронів. Якщо «невірно» - то від 0 до 1.
int Nu	ımber Of Inputs	Кількість вхідних нейронів, без нейрону зміщення.
int[] N	IHL	Масив який вказує кількість нейронів (без нейрону зміщення) у кожному прихованому шарі ШНМ. Розмір масиву вказує на кількість прихованих шарів.
int Nu	ımbers Of Outputs	Кількість вихідних нейронів.
public void L	oad	Завантаження персептрону з файлу.
string	PerceptronFile	Ім'я файлу для завантаження.
public void P	PerceptronSolution	Рішення персептрону.
private float	Sumator	Сума всіх значень нейронів помножених на їх вагу.
float[]	Neuron	Нейрони певного шару.
float[]	NeuronWeight	Ваги того ж шару, що і нейрони.
private float ActivationFunction		Функція активації нейронів.
float Sum		Сума всіх значень нейронів помножених на їх вагу.
private void	CreatingNeurons	Створення нейронів та їх зв'язків між собою.
Strear	mReader SR	Вказаний потік з файлу завантаження. Використовуйте "null", якщо файл не використовується.
public void S	ave	Збереження параметрів персептрону у файл.
string	PerceptronFile	Ім'я файлу для завантаження.

public class PerceptronLernByBackPropagation — не MonoBehaviour скрипт для навчання персептрону методом зворотного поширення помилки.

Основні змінні скрипту PerceptronLernByBackPropagation.cs		
public int LearningSpeed	Швидкість навчання. Кількість кроків навчання за один кадр ігрового режиму.	
public int LearnIteration	Лічильник кількості кроків навчання.	
public float LearningRate	Сила зміни вагових зв'язків при навчанні. Впливає на швидкість та якість навчання.	
public float DesiredMaxError	Вказує якою має бути максимальна різниця між вірною відповіддю та відповіддю ШНМ.	
public float MaxError	Максимальна різницю між вірною відповіддю та відповіддю ШНМ.	
public bool Learned	Якщо різниця між вірною відповіддю та відповіддю ШНМ менша за DesiredMaxError, то	
	персептрон рахується як навчений.	
public bool ShuffleSamples	Якщо «вірно», то зразки завдань та відповідей будуть перемішуватися при навчанні.	
public bool WithError	Якщо «вірно», то навчання методом зворотного поширення працює лише з вихідними	
	нейронами помилка яких перевищує DesiredMaxError	

Команда скрипту	Змінні команди	Пояснення
public void L	earn	Перший варіант використання команди. Навчання персептрону методом зворотного поширення помилки з вмістом певної кількості завдань з відповідями. Може використовувати ShuffleSamples.
Perce	ptron PCT	Персептрон який треба вчити.
	[] Task	Масив завдань. Перша частина масиву відповідає за номер завдання. Друга частина масиву — номер вхідного нейрону.
float[]	[] Answer	Масив відповідей. Перша частина масиву відповідає за номер відповіді. Друга частина масиву – номер вихідного нейрону.
public void L	earn	Другий варіант використання команди. Навчання персептрону методом зворотного поширення помилки з вмістом одного завдання з відповіддю. Не використовує LearningSpeed, DesiredMaxError та ShuffleSamples. Рекомендується використовувати DesiredMaxError = 0.
Perce	ptron PCT	Персептрон який треба вчити.
float[]	Task	Масив одного завдання для кожного вхідного нейрону персептрону.
float[]	Answer	Масив однієї відповіді для кожного вихідного нейрону персептрону.
public void L	earn	Третій варіант використання команди. Навчання персептрону методом зворотного поширення помилки з вмістом однієї відповіді. Використовувати якщо завдання напряму вводиться у вхідний шар персептрону. Не використовує LearningSpeed, DesiredMaxError та ShuffleSamples. Рекомендується використовувати DesiredMaxError = 0.
Perce	ptron PCT	Персептрон який треба вчити.
	Answer	Масив однієї відповіді для кожного вихідного нейрону персептрону.
	ShufflingSamples	Перемішування зразків завдань та відповідей.
-	[] Task	Масив завдань. Перша частина масиву відповідає за номер завдання. Друга частина масиву— номер вхідного нейрону.
float[]	[] Answer	Масив відповідей. Перша частина масиву відповідає за номер відповіді. Друга частина масиву – номер вихідного нейрону.
public void N	ModificateStartWeights	Модифікація вагових зв'язків персептрону перед навчанням.
	eptron PCT	Персептрон який треба вчити.
bool		Якщо «вірно», то вагові зв'язки модифікуються по спеціальному алгоритму. Якщо «невірно», то всі вігові зв'язки генеруються випадково в діапазоні від - 0,5 до 0,5.
private fl	Loat DX	Пошук похідної від значення певного нейрону.
float	• • •	Значення нейрону.
float	ActivationFunctionScale	Розмір функції активації персептрону.
bool	ActivationFunctionWithMinus	Чи використовує персептрон мінусове значення.

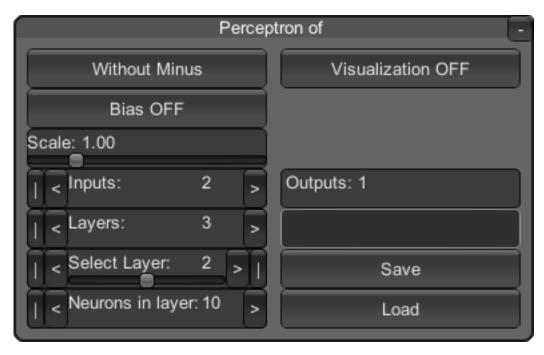
public class PerceptronLernByRandomGeneration — не MonoBehaviour скрипт для навчання персептрону методом випадкової генерації певної кількості «клонів» об'єкту який потрібно навчити.

Основні змінні скрипту PerceptronLernByRandomGeneration.cs	
public int AmountOfChildren	Кількість «дітей» у кожному поколінні.
public int BestGeneration	Краще покоління на даний момент.
public int Generation	Загальна кількість поколінь.
public int ChildrenInGeneration	Кількість «дітей» у останньому поколінні.
public float BestLongevity	Краще «довголіття» на даний момент.
public float ChildrenDifference	Різниця вагових зв'язків між поколіннями.
public float ChildrenDifferenceAfterEffects	Різниця вагових зв'язків з коефіцієнтом впливу між поколіннями.
public bool ChildrenGradient	Якщо «вірно», то лінійно згладжує різницю вагових зв'язків між
	«дітьми» у поколінні.
public float GenerationEffect	Зменшувальний коефіцієнт впливу на різницю вагових зв'язків між
	поколіннями. Впливає при умові, що не дорівнює нулю та
	теперішнє покоління було кращим за попереднє.
public float GenerationSplashEffect	Збільшувальний коефіцієнт впливу на різницю вагових зв'язків між
	поколіннями. Впливає при умові, що не дорівнює нулю та
	теперішнє покоління було гіршим за попереднє.
public float Chance	Шанс вибрати поточне гірше покоління. Він змінюється за рахунок
	параметру public float ChanceCoefficient з кожним новим
	поколінням
public float ChanceCoefficient	Коефіцієнт впливу на шанс випадковості вибору теперішнього
	гіршого покоління. Впливає при умові, що не дорівнює нулю.

Команда	Змінні команди	Пояснення
скрипту		
public void	StudentData	Збір даних для навчання.
Gam	eObject Student	Головний ігровий об'єкт (GameObject) який має вчитися.
Obje	ct HerelsANN	Скрипт який містить персептрон.
string	g PerceptronName	lm'я змінної (Perceptron) яким названо персептрон у скрипті який містить персептрон (HerelsANN).
Obje	ct StudentControls	Скрипт керування головного ігрового об'єкту.
string	g StudentCrash	lм'я змінної (bool) яким названо причина «аварії» ігрового об'єкту у скрипті керування (StudentControls).
string	g StudentLife	lм'я змінної (float) яким названо «довголіття» ігрового об'єкта у скрипті керування (StudentControls).
public void	Learn	Навчання персептрону методом випадкової генерації.
Perce	eptron PCT	Персептрон який треба вчити.
public void	StopLearn	Негайна зупинка навчання з передачею інформації вагових зв'язків кращого персептрону з кращого покоління на персептрон який навчається.
Perce	eptron PCT	Персептрон який треба вчити.
public void	Reset	Скинути інформацію про навчання.

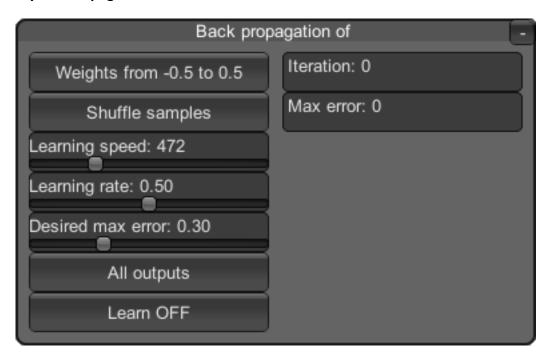
Опис допоміжних інтерфейсів.

PerceptronInterface.cs - цей скрипт можна використовувати для полегшення створення, збереження та завантаження ШНМ під час періоду навчання. Це інтерфейс для персептрону у ігровому режимі. Керує параметрами скрипту **Perceptron.cs**.

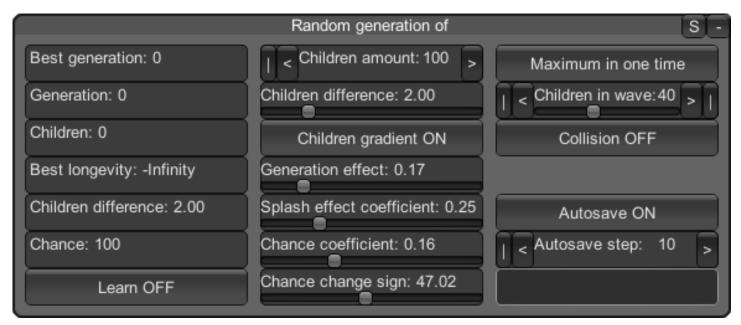
Without Minus	Якщо «With Minus», то всі нейрони сприймають значення від -1 до 1. Це стосується також вхідних та
With Minus	вихідних нейронів. Якщо «Without Minus» - то від 0 до 1. Керує параметром public bool AFWM.
Bias OFF	Якщо «Bias ON», то створюється додатковий нейрон зміщення в кожному шарі, крім вихідного шару.
Bias ON	Цей нейрон завжди дорівнює одиниці. Його вагові зв'язки впливають на всі нейрони наступного шару,
	крім нейрону зміщення. Якщо «Bias OFF», то нейрону зміщення не буде. Керує параметром public bool
	B.
Scale	Розмір функції активації. Керує параметром public float AFS.
Inputs	Вказує кількість нейронів у вхідному шарі, без врахування нейрону зміщення. Впливає на масиви float[] Input, public float[][] Neuron та public float[][][] NeuronWeight.
Layers	Вказує кількість прихованих шарів. Впливає на масиви public int[] NIHL, public float[][] Neuron та public float[][][] NeuronWeight.
Select Layer	Вибір прихованого шару який потребує змін.
Neurons in layer	Вказує кількість нейронів у вибраному прихованому шарі. Впливає на масиви public int[] NIHL, public
	float[][] Neuron τα public float[][][] NeuronWeight.
Visualization OFF	Якщо «Visualization ON» - демонструє вигляд персептрону з заданими параметрами.
Visualization ON	Якщо «Visualization OFF» - не демонструє. Використовує скрипт PerceptronVisualization.cs .
Outputs	Показує кількість вихідних нейронів. Їх кількість треба вказувати при створенні персептрону.
GUI.TextField	Ім'я файлу для збереження або завантаження персептрону.
Save	Зберігає параметри та всі вагові зв'язки персептрону у файл, якщо вказано ім'я файлу. Керує командою
	public void Save.
Load	Завантажує параметри та всі вагові зв'язки персептрону у файл, якщо вказано ім'я файлу. Керує
	командою public void Load.

PerceptronBackPropagationInterface.cs – це скрипт інтерфейсу для навчання персептрону методом поширення помилки у ігровому режимі. Керує параметрами скрипту **PerceptronLernByBackPropagation.cs**.

	відповідей. Отримує данні з параметру public float MaxError.
Max error	Показує максимальну помилку відповіді вихідних нейронів та зразку відповіді серед усіх зразків
Iteration	Показує кількість кроків навчання. Отримує данні з параметру public int LearnIteration.
Learn ON	Керує першим варіантом команди public void Learn.
Learn OFF	Якщо «Learn ON», то починає навчання персептрону методом зворотного поширення помилки.
Errored outputs	нейронами помилка яких перевищує DesiredMaxError
All outputs	Якщо «Errored outputs», то навчання методом зворотного поширення працює лише з вихідними
	усіх зразків завдань та відповідей. Керує параметром public float DesiredMaxError.
Desired max error	Вказує якою має бути максимальна різниця між вірною відповіддю та відповіддю ШНМ серед
	параметром public float LearningRate.
Learning rate	Вказує силу зміни вагових зв'язків при навчанні. Впливає на швидкість та якість навчання. Керує
	параметром public int LearningSpeed.
Learning speed	Швидкість навчання. Вказує кількість кроків навчання за один кадр ігрового режиму. Керує
	у заданому порядку. Керує параметром public bool ShuffleSamples.
Shuffle samples	відповідей будуть перемішуватися при навчанні. Якщо «Samples one by one» - зразки будуть йти
Samples one by one	Перемішування зразків завдань та відповідей. Якщо «Shuffle samples», то зразки завдань та
	ModificateStartWeights.
S	зв'язки генеруються випадково в діапазоні від -0,5 до 0,5. Керує командою public void
Mod Weights	зв'язки модифікуються по спеціальному алгоритму. Якщо «Weights from -0.5 to 0.5», то всі вігові
Weights from -0.5 to 0.5	Модифікація вагових зв'язків персептрону перед навчанням. Якщо «Mod Weights», то вагові

PerceptronRandomGenerationInterface.cs - це скрипт інтерфейсу для навчання персептрону методом випадкової генерації у ігровому режимі. Керує параметрами скрипту PerceptronLernByRandomGeneration.cs.

BestGeneration.
Показує яке покоління на даний момент. Отримує данні з параметру public int Generation.
Показує кількість «дітей» у поточному поколінні. Отримує данні з параметру public int
ChildrenInGeneration.
Показує краще «довголіття» на даний момент. Отримує данні з параметру public float
BestLongevity.
Показує шанс вибору поточне гірше покоління. Він змінюється з кожним новим поколінням.
Отримує данні з параметру public float Chance.
Якщо «Learn ON», то починає навчання персептрону методом випадкової генерації. Керує
командою public void Learn.
Якщо «Learn OFF» і проводилось навчання, то зупиняє навчання. Використовує команду public
void StopLearn. Кількість «дітей» у кожному поколінні. Керує параметром public int AmountOfChildren.
Різниця вагових зв'язків між поколіннями. Керує параметром public float ChildrenDifference.
Якщо «Children gradient ON», то лінійно згладжує різницю вагових зв'язків між «дітьми» у
поколінні.
Зменшувальний коефіцієнт впливу на різницю вагових зв'язків між поколіннями. Впливає при
умові, що не дорівнює нулю та теперішнє покоління було кращим за попереднє. Керує
параметром public float GenerationEffect.
Збільшувальний коефіцієнт впливу на різницю вагових зв'язків між поколіннями. Впливає при
умові, що не дорівнює нулю та теперішнє покоління було гіршим за попереднє. Керує
параметром public float GenerationSplashEffect.
Коефіцієнт впливу на шанс випадковості вибору теперішнього гіршого покоління. Впливає при
умові, що не дорівнює. Керує параметром public float ChanceCoefficient.
Шанс зміни знаку ваги на протилежний після впливу генерації на нього.
Можливість навчання хвилями в поколінні. Постійна максимальна кількість або певною кількістю
в одній хвилі.
Кількість «дітей» в одній хвилі.
Включити / виключити зіткнення між "дітьми".
Включити / виключити авто збереження персептрону під час навчання.
, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
Зберігати персептрон на кожному вказаному кроці.
b

Як користуватися.

Для початку треба створити певне завдання яка має виконувати ШНМ. Треба пам'ятати, що ШНМ має отримувати певні вхідні данні, і треба їх правильно підготувати. Персептрон сприймає вхідні данні від 0 до 1, або від -1 до 1 (див. ст. 1 «public bool AFWM»). Також треба визначитися в кількості вхідних даних.

Те саме стосується і вихідних даних. Отже їх треба вірно конвертувати для коректної відповіді на поставлене завдання.

Кількість прихованих шарів та нейронів в них - вже залежить від Вас. Іноді бувають завдання де не має змісту використовувати прихований шар, а іноді навпаки - треба більше шарів та більше нейронів. В будь якому разі, їх кількість по різному впливає на якість та швидкість навчання ШНМ.

Далі треба вирішити яким методом навчати ШНМ. Якщо вже є підготовлені зразки завдань та відповідей, або завдання може вирішувати якийсь сторонній «вчитель», то можна використовувати метод зворотного поширення помилки. Якщо ж не має підготовлених зразків чи «вчителя» - можна використати метод випадкової генерації.

Для покращення розуміння, використання даного персептрону, мною підготовлено декілька уроків.

Завдання «Місія - не здохнути».

Розглянемо вже підготовлене завдання: Є «корова» яка з часом хоче їсти. Є «їжа» яку «корова» може з'їсти. «Корова помре» якщо не буде «їсти», або «з'їсть» забагато. «Корова» може «їсти» тільки передом, інакше «помре». Треба навчити «корову» правильно та вчасно «їсти».

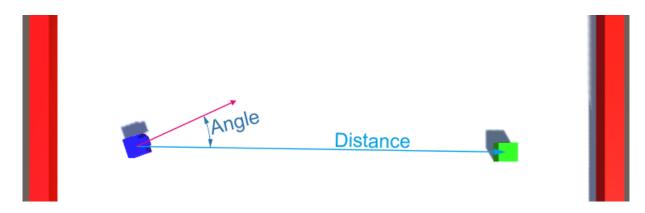
У папці «Tutorial» є вже заготовлені скрипти та сцена для завдання.

«Корова» отримує три значення:

- 1. Дистанція до «їжі». Діагональ рівня має біля 41.
- 2. Кут повороту зі знаком відносно переду «корови» до «їжі». Від -180 до 180.
- 3. «Ситість корови» яка зменшується з часом. 50 максимальне значення для «виживання».

«Корова» керується двома значення:

- 1. Повернути до «їжі». Від -1 до 1.
- 2. Рухатися до «їжі». Від -1 до 1.

Також у «корови» є додаткові значення для отримання вище перерахованих.

Ось скрипт «корови» TutorialCowControl.cs:

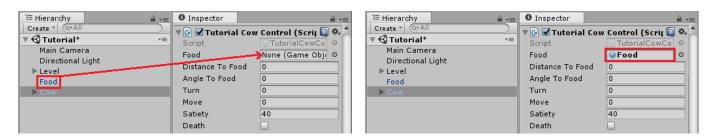
```
using UnityEngine;
public class TutorialCowControl : MonoBehaviour
    public GameObject Food;
                                        //Food's GameObject
    public float DistanceToFood = 0;
                                        //Distance to food
    public float AngleToFood = 0;
                                        //Angle to food
    public float Turn = 0;
                                        //Turn of cow
    public float Move = 0;
                                        //Move of cow
    public float Satiety = 40;
                                        //Satiety of cow
    public bool Death = false;
                                        //If true - cow will die (reset position)
    void Update()
    {
        //Max & min turn
        if (Turn > 1)
            Turn = 1;
        else if (Turn < -1)
            Turn = -1;
        //Max & min move
        if (Move > 1)
           Move = 1;
        else if (Move < -1F)</pre>
            Move = -1F;
        //Cow reset
        if (Death)
            Satiety = 40;
            transform.position = new Vector3(0, 0.5F, 0);
            transform.eulerAngles = new Vector3(0, transform.eulerAngles.y, 0);
            Death = false;
        //Controls of cow
        transform.Rotate(0, Turn * 10F, 0);
        transform.Translate(0, 0, Move / 10F);
        //Food info
        DistanceToFood = Vector3.Distance(transform.position, Food.transform.position);
        AngleToFood = Vector3.Angle(transform.forward, Food.transform.position -
transform.position) * Mathf.Sign(transform.InverseTransformPoint(Food.transform.position).x);
        //The satiety of the cow decreases with time
        Satiety -= Time.deltaTime;
        if (Satiety < 0 || Satiety > 50)
            Death = true;
    }
```

«Їжа» впливає на «корову» при дотику. Якщо «корова» вірно «з'їсть їжу» (кут повороту не перевищує 5 градусів), то збільшує «ситість» (+15), а «їжа» міняє місце положення. Інакше «помре».

Ось скрипт «їжі» TutorialFood.cs:

```
using UnityEngine;
public class TutorialFood : MonoBehaviour
   private bool Moving = false;
    void Start ()
    {
                            //Move food
       MoveFood();
    }
    void Update()
    {
        if (Moving)
            Moving = false;
    }
    void OnCollisionEnter(Collision col)
    {
        TutorialCowControl TPC = col.gameObject.GetComponent<TutorialCowControl>();
        if (TPC != null && !Moving)
            //The cow must eat at a certain angle
            if (Mathf.Abs(TPC.AngleToFood) > 5)
                TPC.Death = true;
            else
            {
                TPC.Satiety += 15;
                MoveFood();
            }
        }
    }
    //Move food
   void MoveFood()
        //Random position
        transform.position = new Vector3(Random.Range(-14F, 14F), 0.5F, Random.Range(-14F, 14F));
       Moving = true;
    }
```

Не забудьте вказати «корові» де «їжа»:

Керування «коровою» є, «їжа» є. А тепер треба створити «корові мозок».

Як створити персептрон.

Щоб створити персептрон треба створити MonoBehaviour скрипт та вписати в нього:

```
using System.Collections;
using System.Collections.Generic;
using UnityEngine;
public class NameOfScript : MonoBehaviour
    public Perceptron PerceptronName = new Perceptron();
    void Start()
    {
        PerceptronName.CreatePerceptron(1, false, true, 3, null, 2);
    }
    void Update()
        PerceptronName.Input[0] = . . .;
        PerceptronName.Input[1] = . . .;
        PerceptronName.Solution();
        . . . = PerceptronName.Output[0];
        . . . = PerceptronName.Output[1];
    }
```

Пояснення дивіться на сторінці 4.

Перед PerceptronName.Solution() треба ввести конвертовані вхідні данні у вхідні нейрони.

Після PerceptronName.Solution() – вивести вихідні данні вихідних нейронів та конвертувати їх.

Для завдання «Miciя - не здохнути» створимо мозок «корови» у файлі під назвою **TutorialCowPerceptron.cs**. Його додайте до об'єкту «корови».

У «корови» є три основних значення які вона має сприймати та два значення керування (див. ст. 10). Отже потрібен персептрон з трьома вхідними та двома вихідними нейронами. Щоб менше гратися з конвертацією значень створимо персептрон «з мінусом» (див. ст. 4, bool ActivationFunctionWithMinus). А вже кількість прихованих шарів та нейронів в них буде залежить від Вас та навчання ШНМ (раджу просто пробувати міняти кількість прихованих шарів, кількість нейронів в них та дивитися на результат). Але в прикладі вони будуть вказані.

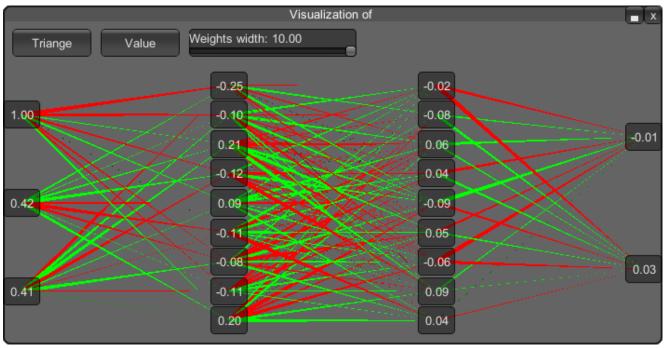
А на останок додамо інтерфейс персептрону для зручності зміни параметрів у ігровому режимі.

Не забуваємо, що для подачі даних персептрону у вхідний шар потрібно ці данні конвертувати так щоб вони вірно сприймалися ШНМ. А вихідні значення конвертувати так щоб отримувати потрібні дані.

Ось скрипт «мозку корови» TutorialCowPerceptron.cs:

```
using UnityEngine;
public class TutorialCowPerceptron : MonoBehaviour
{
    private TutorialCowControl THC;
                                                //Cow control
    public Perceptron PCT = new Perceptron(); //Perceptron
    private PerceptronInterface PI;
                                                //Perceptron interface
    void Start()
        //Find cow control
        THC = gameObject.GetComponent<TutorialCowControl>();
        //Hiden layers and neurons
        int[] Layers = new int[2];
        Layers[0] = 9;
        Layers[1] = 9;
        //Create perceptron
        PCT.CreatePerceptron(1, false, true, 3, Layers, 2);
        //Add perceptron interface to game object & add perceptron to interface
        PI = gameObject.AddComponent<PerceptronInterface>();
        PI.PCT = PCT;
    }
    // Update is called once per frame
    void Update()
    {
        //Convert vaule
        PCT.Input[0] = THC.AngleToFood / 180F;
                                                    //Work with angles. Min vaule = -180, max vaule =
180
        PCT.Input[1] = THC.DistanceToFood / 41F;
                                                    //Work with distance. Max vaule = 41
        PCT.Input[2] = THC.Satiety / 50F;
                                                    //Work with satiety. Min vaule = 0, max vaule = 50
        PCT.Solution();
                                                    //Perceptron solution
        //For this tutorial not need to convert vaule
        THC.Turn = PCT.Output[0];
        THC.Move = PCT.Output[1];
    }
```

А ось як «мозок» буде виглядати по заданим параметрам зі скрипту вище:

Урок №1. Навчання вибіркою завдань та відповідей.

Для навчання персептрону вирішувати завдання «Місія - не здохнути» (див. ст. <u>10-12</u>) потрібна вибірка завдань. Можна довго сидіти і створювати цю вибірку самому, а можна просто зробити генератор. Знаючи, що «корова» помре коли «ситість» буде менша за 0 або більша за 50, а їжа дає +15 до «ситості» - треба вказати, що «їсти» при «ситості» більше 35 «корові» не можна. Також їй не можна «їсти» якщо кут повороту передньої частини «корови» та дистанції до їжі більше за 5 градусів.

Можна зробити певний висновок:

При будь яких умовах «корова» має зміст розвертатися до «їжі». Якщо «корова» далеко від «їжі», то є зміст їй рухатися до «їжі» до певної дистанції, а потім зачекати певного рівня «ситості», при умові, що вона не достатньо «голодна». Коли вона «зголодніла» - накинутися на «їжу», коли дивиться на неї.

Таке згодиться:

```
Turn = AngleToFood / 180F;
Move = 0F;
if (DistanceToFood > 3.5F && Mathf.Abs(AngleToFood) < 45)
    Move = 1F;
else if (Satiety < 25 && Mathf.Abs(AngleToFood) < 5)
    Move = 1F;</pre>
```

Створимо скрипт TutorialCowPerceptron. cs (див. ст. 14) і додамо його до «корови».

Створимо скрипт **CowLearning.cs** і додамо його до «корови».

```
using UnityEngine;

public class CowLearning : MonoBehaviour
{
    void Start ()
    {
        . . .
```

Потрібно створити вибірку завдань та відповідей (чим більше, тим краще. Але будьте обережні — вся вибірка при навчанні проходить за один кадр ігрового режиму). Створимо два двомірних масиви. Перший вимір для номеру завдання/відповіді, другий - для кожного нейрону вхідного/вихідного шару.

Варіант 1. Це може бути <u>випадковий</u> генератор завдань/відповідей на основі попередніх висновків (не забуваємо конвертувати завдання/відповіді):

```
float[][] Answers = new float[50][];
float[][] Tasks = new float[50][];
int i = 0;
while (i < Answers.Length)</pre>
{
    Tasks[i] = new float[3];
    if (i % 3 == 0)
    {
        Tasks[i][0] = Random.Range(-180F, 180F) / 180F;
        Tasks[i][1] = Random.Range(0F, 41F) / 41F;
        Tasks[i][2] = Random.Range(0F, 50F) / 50F;
    }
    else
    {
        Tasks[i][0] = Random.Range(-5F, 5F) / 180F;
        Tasks[i][1] = Random.Range(0F, 4F) / 41F;
        Tasks[i][2] = Random.Range(0F, 40F) / 50F;
    }
    Answers[i] = new float[2];
    Answers[i][0] = Tasks[i][0];
    Answers[i][1] = 0;
    if (Tasks[i][1] > 3.5F / 41F && Mathf.Abs(Tasks[i][0]) < 45F / 180F)</pre>
        Answers[i][1] = 1;
    else if (Tasks[i][2] < 25F / 50F && Mathf.Abs(Tasks[i][0]) < 2.5F / 180F)</pre>
        Answers[i][1] = 1;
    i++;
}
```

Варіант 2. Це може бути <u>упорядкований</u> генератор завдань/відповідей на основі попередніх висновків (не забуваємо конвертувати завдання/відповіді):

```
int i = 0;
int c = -1;
int p = -1;
int a = 9; //number of angular variations
int d = 4; //number of distance variations
int s = 4; //number of variations of hunger
float[][] Answers = new float[a * d * s][];
float[][] Tasks = new float[a * d * s][];
while (i < Answers.Length)</pre>
{
    if (i % (a * s) == 0)
        C++;
    if (i % a == 0)
        p++;
    Tasks[i] = new float[3];
    Tasks[i][0] = ((-90F + 180F / (a - 1) * (i % a)) / (c + p + 1)) / 180F;
    Tasks[i][1] = ((41F - 41F / d * (c % d)) / (c + 1)) / 41F;
    Tasks[i][2] = (50F - 50F / s * (p % s)) / 50F;
    Answers[i] = new float[2];
    Answers[i][0] = Tasks[i][0];
    Answers[i][1] = 0;
    if (Tasks[i][1] > 3.5F / 41F && Mathf.Abs(Tasks[i][0]) < 45F / 180F)</pre>
        Answers[i][1] = 1;
    if (Tasks[i][2] < 25F / 50F && Mathf.Abs(Tasks[i][0]) < 2.5F / 180F)</pre>
        Answers[i][1] = 1;
}
```

Також для, зручності, додамо інтерфейс навчання методом зворотного поширення помилки:

```
PerceptronBackPropagationInterface PLBBPI =
gameObject.AddComponent<PerceptronBackPropagationInterface>();
```

Створені масиви завдань/відповідей заносимо до інтерфейсу навчання:

```
PLBBPI.Task = Tasks;
PLBBPI.Answer = Answers;
```

Вказуємо інтерфейсу «мозок» (персептрон):

```
PLBBPI.PCT = gameObject.GetComponent<TutorialCowPerceptron>().PCT;
}
```

Тепер можна запускати ігровий режим. При бажанні або потребі настроїти персептрон як захочеться (тільки для донної вправи не міняйте Enters та не використовуйте Without Minus (див. ст. 7), без зміни конвертування змінних у персептроні та його навчанні) та змінити настройки навчання (не дуже грайтеся з Learning speed, при великих об'ємах вибірки завдання/відповіді може почати «підвисати». Раджу залишати = 1). Натискаємо на Learn OFF (див. ст. 8).

Тепер Ваш персептрон буде навчатися. Процес навчання буде рахуватися закінченим коли Max error буде меншим за Desired max error (див. ст. 8).

Іноді Max error буде більшим за Desired max error навіть після тривалого навчання. Зазвичай це обумовлено тим, що не правильно конвертовані вхідні/вихідні значення, або сама вибірка містить помилки/неточності, або недостатньо прихованих шарів(або нейронів у в них). Тут вже треба шукати помилки та виправляти їх, або пробувати змінювати приховані шари.

Зберегти персептрон, а потім завантажити його ви зможете завдяки інтерфейсу персептрону (<u>див.</u> <u>ст. 7</u>).

Урок №2. Навчання з «викладачем».

Тут все дуже схоже на <u>урок №1</u>, але замість вибірки треба створити «викладача». Для цього використаємо алгоритм з попереднього уроку:

```
Turn = AngleToFood / 180F;
Move = 0F;
if (DistanceToFood > 3.5F && Mathf.Abs(AngleToFood) < 90)
    Move = 1F;
else if (Satiety< 35 && Mathf.Abs(AngleToFood) < 5)
    Move = 1F;</pre>
```

Створимо скрипт **CowLearning.cs** (або переписуємо його якщо проходили <u>урок №1</u>) і додамо його до «корови»:

```
using UnityEngine;
public class CowLearning : MonoBehaviour
{
    ...
```

«Викладачу» потрібен буде доступ до змінних «корови»:

```
private TutorialCowControl TCC;
```

«Викладач» буде давати тільки одну вибірку відповідей. Адже завдання буде йти від керування «корови». Створюємо двомірний масив вибірки відповідей. Перший вимір буде = 1 (лише одна вибірка), другий - для кожного нейрону вихідного шару.

```
public float[][] Answer = new float[1][];
```

Також для, зручності, додамо інтерфейс навчання методом зворотного поширення помилки.

```
private PerceptronBackPropagationInterface PLBBPI;
void Start ()
{
    PLBBPI = gameObject.AddComponent<PerceptronBackPropagationInterface>();
    . . .
```

Отримуємо доступ до змінних «корови» та вказуємо розмір масиву вибірки у другому вимірі:

```
TCC = gameObject.GetComponent<TutorialCowControl>();
Answer[0] = new float[2];
. . .
```

Вказуємо інтерфейсу «мозок» (персептрон):

```
PLBBPI.PCT = gameObject.GetComponent<TutorialCowPerceptron>().PCT;
}
...
```

Нехай «вчитель» працює лише тоді, коли увімкнемо навчання у інтерфейсі:

```
void Update()
{
   if (PLBBPI.Learn)
   {
        . . . .
```

Тепер «вчитель» вказуватиме «мозку», що вчити:

Тепер можна запускати ігровий режим. При бажанні або потребі настроїти персептрон як захочеться (тільки для донної вправи не міняйте Enters та не використовуйте Without Minus (див. ст. 7), без зміни конвертування змінних у персептроні та його навчанні) та змінити настройки навчання (Learning speed, та Desired max error не будуть впливати на навчання). Натискаємо на Learn OFF (див. ст. 8).

Рекомендація: Використовуйте низькі значення Learning rate (0.01 - 0.1).

Тепер Ваш персептрон буде навчатися. Але процес навчання може виявитися досить тривалим. Коли навчання закінчено будете вирішувати лише ви, або можете додати параметр який буде вказувати при яких умовах персептрон навчений (наприклад: час життя, довжина пройденої дистанції, або кількість виконаних дій і т.п.).

Зберегти налаштування персептрону, а потім завантажити їх ви зможете завдяки інтерфейсу персептрону (<u>див. ст. 7</u>).

Урок №3. Навчання методом випадкової генерації.

Для цього уроку знадобиться ввести «довголіття» до скрипту «корови» (див. ст. 11)

```
using UnityEngine;

public class TutorialCowControl : MonoBehaviour
{
    ...
    public float LifeTime = 0;
    ...
```

Це обумовлено тим, що при навчанні методом випадкової генерації треба відслідковувати кращого «клона» у поколінні.

Крім того, бажано збільшувати «довголіття» при виконанні вірних дій, або/та зменшувати «довголіття» при виконанні не вірних дій.

Нехай «довголіття» збільшується з часом. І нехай зменшується «довголіття» коли «корова» невірно дивиться на «їжу».

Також будемо скидати «довголіття» коли «корова помирає».

```
void Update()
{
    if (Death)
    {
        LifeTime = 0;
    }
}
```

Створимо скрипт **CowLearning.cs** (або переписуємо його якщо проходили <u>урок №1</u> або <u>урок №2</u>) і додаємо його до будь-якого об'єкту:

```
using UnityEngine;
public class CowLearning : MonoBehaviour
{
    . . .
```

Далі треба вказати скрипти керування «корови» та «мозок корови»:

```
public TutorialCowControl TCC;
public TutorialCowPerceptron TCP;
...
```


Додамо інтерфейс методу випадкової генерації:

```
private PerceptronRandomGenerationInterface PRGI;

void Start()
{
    PRGI = gameObject.AddComponent<PerceptronRandomGenerationInterface>();
    . . .
```

Вкажемо інтерфейсу персептрон який треба навчити:

```
PRGI.PCT = TCP.PCT;
```

Та додамо до методу випадкової генерації потрібну інформацію щодо «корови»:

```
PRGI.PLBRG.StudentData(TCP.gameObject, TCP, "PCT", TCC, "Death", "LifeTime");
}
}
```

Пояснення дивіться на сторінці 6.

Також, для більш ефективного навчання додаймо до **TutorialFood.cs** бонуси для «дітей», коли вони вірно «з'їдять їжу»:

```
void OnCollisionEnter(Collision col)
{
    if (TCC != null && !Moving)
    {
        else
        {
            TCC.LifeTime += 15;
        }
    }
}
```

Тепер можна запускати ігровий режим. При бажанні або потребі настроїти персептрон як захочеться (тільки для донної вправи не міняйте Enters та не використовуйте Without Minus (див. ст. 7), без зміни конвертування змінних у персептроні та його навчанні) та змінити настройки навчання (див. ст. 9). Натискаємо на Learn OFF (див. ст. 9).

Тепер Ваш персептрон буде навчатися. Ефект навчання зазвичай видно вже з перших поколінь. Але процес навчання може виявитися досить тривалим. Процес навчання можна рахувати завершеним, коли є суттєва різниця між Best Generation та Generation (див. ст. 9). Щоб зупинити процес навчання, та передати вагові зв'язки навчання до персептрону який навчається натисніть Learn ON.

Пограйтеся з налаштуванням для кращого розуміння інтерфейсу методу випадкової генерації.

Зберегти налаштування персептрону, а потім завантажити їх ви зможете завдяки інтерфейсу персептрону (<u>див. ст. 7</u>).

Як зберегти та завантажити налаштування персептону.

Як створити персептрон ми вже розглядали (<u>див. ст. 13</u>). Як зберегти/завантажити налаштування та вагові зв'язки за допомогою інтерфейсу дивіться на <u>сторінці 7</u>. А от як зберегти та завантажити його налаштування та вагові зв'язки у скриптах розглянемо далі.

Щоб зберегти налаштування та вагові зв'язки персептрону використовуйте команду:

```
PerceptronName.Save("SaveName");
```

Де SaveName – ім'я файлу для збереження.

Файл налаштування та вагових зв'язків буде збережено за адресою:

```
Application.dataPath + "/ANN/PerceptronStatic/" + PerceptronFile + ".ann"

PerceptronFile - ім'я файлу для збереження/завантаження (див. ст. 4).
```

Щоб завантажити налаштування та вагові зв'язки персептрону замість використання команди «PerceptronName.CreatePerceptron(...)» використовуйте команду «PerceptronName.Load("LoadName");»:

Де LoadName – ім'я файлу для завантаження.

Заключне слово.

Сподіваюся, що Вам сподобається моя робота. Я намагався якомога полегшити завдання створення, навчання, збереження та завантаження налаштувань персептрону та його вагових зв'язків.

Якщо у Вас виникнуть питання, або з'являться пропозицій щодо поліпшення даної роботи – пишіть на VirtualSUN13@gmail.com. 3 радістю відповім.

Особлива подяка Леониду Терешонкову за моральну підтримку та Юлі Павлович за переклад на англійську мову. ©

PS: I не забувайте лишати свої відгуки про проект (http://u3d.as/1aSY). Буду Вам дуже вдячний.

Також, Ви можете оновити «ANN Perceptron» до «ANN&TOOLS».

Контакти.

YouTube: https://www.youtube.com/channel/UClblqhEzoATg-Jvk0AviVlw

Unity Connect: https://connect.unity.com/u/sergey-voroshilov-vladimirovich

Twitter: https://twitter.com/sun virtual

Instagram: https://www.instagram.com/virtualsun13/

Forum: https://forum.unity.com/threads/released-ann-perceptron.558868/

E-mail: VirtualSUN13@gmail.com